ECLI:LV:AT:2023:0321.A420160518.14.S
Lieta Nr. A420160518, SKA-159/2023
Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**
**SPRIEDUMS**
Rīgā 2023. gada 21. martā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Ieva Višķere, senatores Veronika Krūmiņa un Rudīte Vīduša

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz personu apvienības „/pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/" pieteikumu par Iepirkumu uzraudzības biroja 2017. gada 25. oktobra lēmumu, sakarā ar personu apvienības „/pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/" kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021. gada 5. marta spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Pasūtītāja AS „Attīstības finanšu institūcija Altum" izsludināja atklātu konkursu „Izaugsmes kapitāla fondu pārvaldnieku atlase". Piedāvājumu šajā konkursā iesniedza arī pieteicēja – personu apvienība „/pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/". Konkursa rezultātā līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas SIA „ZGI Capital", savukārt pieteicējas piedāvājums tika atzīts par neatbilstošu konkursa nolikuma prasībām.

Iepirkumu uzraudzības birojs, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2017. gada 25. oktobra lēmumu Nr. 4-1.2/17-250/3 atļāva pasūtītājai slēgt iepirkuma līgumu ar konkursa uzvarētāju, kā arī atzina, ka pasūtītāja pamatoti pieteicējas piedāvājumu atzina par neatbilstošu nolikuma prasībām.

[2] Uzskatot par nepamatotu Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu daļā, kurā noraidīts pieteicējas apstrīdēšanas iesniegums, pieteicēja vērsās ar pieteikumu tiesā.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2021. gada 5. marta spriedumu noraidīja pieteicējas pieteikumu. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Atbilstoši konkursa nolikuma tehniskās specifikācijas 3.1.4. punktam pretendentu piedāvājumam jāatbilst iepirkuma līgumam un Ministru kabineta 2016. gada 2. augusta noteikumu Nr. 518 „Noteikumi par sēklas kapitāla, sākuma kapitāla un izaugsmes kapitāla fondiem saimnieciskās darbības veicēju izveides, attīstības un konkurētspējas veicināšanai" (turpmāk – Kapitāla fondu noteikumi) prasībām.

[3.2] Saskaņā ar Kapitāla fondu noteikumu 24. punktu izaugsmes kapitāla ieguldījumu veic kā pašu kapitāla ieguldījumu saskaņā ar Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – regula Nr. 651/2014), 2. panta 74. punktu vai kā kvazikapitāla ieguldījumu saskaņā ar šīs regulas 2. panta 66. punktu.

Arī līgumprojekta 14.3.3.o) punkts noteic, ka komplementāram jāapzinās, ka ieguldījumi var tikt veikti kā pašu kapitāla ieguldījumi vai kvazikapitāla ieguldījumi. Turklāt arī līgumprojekta 5.2.4.b) punkts noteic, ka komplementārs nav tiesīgs fonda vārdā uzņemties jebkādas īstermiņa vai ilgtermiņa aizņēmumu saistības, izsniegt jebkādus galvojumus vai sniegt nodrošinājumus.

No minētā izriet, ka konkursa dokumentācija tieši noteic, ka izaugsmes kapitāla ieguldījumi ir veicami kā pašu kapitāla ieguldījumi vai kvazikapitāla ieguldījumi, kā arī komplementārs nav tiesīgs izsniegt jebkādus galvojumus, sniegt nodrošinājumus un izmantot aizdevumus, izņemot kvazikapitāla ieguldījumus. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka nolikumā netiek minēts aizliegums izmantot aizdevumus un nodrošinājumus kā ieguldījuma instrumentus.

[3.3] Atbilstoši regulā Nr. 651/2014 ietvertajam normatīvajam regulējumam jēdziens „aizdevums", ko noteic 2. panta 82. punkts, tiek nošķirts no jēdziena „kvazikapitāla ieguldījums", ko noteic 2. panta 66. punkts. Tādējādi Kapitāla fondu noteikumu 24. punktā ietvertā norāde uz regulas 2. panta 66. punktu izslēdz regulas 2. panta 82. punktā minētā ieguldījumu instrumenta – aizdevuma – izmantošanu.

Minēto neietekmē arī apstāklis, ka kvazikapitāla ieguldījumus var strukturēt kā mezanīna parādsaistības. Mezanīna aizdevumi ir aizdevumi, tomēr tie ir specifiski – nenodrošināti un subordinēti aizdevumi.

[3.4] Pieteicēja nepamatoti norāda, ka Kapitāla fondu noteikumu aktuālā redakcija paredz aizdevumus kā ieguldījumu instrumentu izmantošanu. Kapitāla ieguldījumu fondi joprojām ir tiesīgi izmantot tikai tādus ieguldījumu instrumentus kā pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumus. Tikai pašlaik kvazikapitāla ieguldījumi ir veicami, ievērojot papildu nosacījumus, kas ir norādīti regulas Nr. 651/2014 21. panta 16. punktā, lai tādā veidā nodrošinātu šo instrumentu saderību ar Eiropas Savienības valsts atbalsta regulējumu. Arī Kapitāla fondu noteikumu grozījumu anotācijā ir norādīts, ka 24. punkta papildināšana ar norādi uz regulas 21. panta 16. punktu pēc būtības izvirza papildu nosacījumus mezanīna aizdevumu izsniegšanai ar mērķi nodrošināt šāda valsts atbalsta saderību ar iekšējo tirgu Eiropas Savienībā.

Vienlaikus norādāms, ka pat tad, ja Kapitāla fondu noteikumi nākotnē pieļautu tādu ieguldījumu instrumentu izmantošanu kā aizdevumi un nodrošinājumi, kurus tie neparedzēja iepirkuma norises laikā un kuri ir aizliegti līgumprojektā, šāda Kapitāla fondu noteikumu nākotnes versija nebūtu pamats šo ieguldījumu instrumentu norādīšanai piedāvājumā.

[3.5] Pretēji pieteicējas norādītajam arī līgumprojekta 14.3.3.k) punktā ietvertā atsauce uz regulas Nr. 651/2014 21. pantu nav pamats tādu ieguldījumu instrumentu kā aizdevumi un nodrošinājumi iekļaušanai piedāvājumā.

Regulas Nr. 651/2014 21. pants detalizēti regulē, kādi riska finansējuma instrumenti ir saderīgi ar Eiropas Savienības valsts atbalsta regulējumu, un nosaka papildu kritērijus šai saderībai. Nacionālajā līmenī valstīm ir tiesības valsts atbalsta nodrošināšanai izvēlēties regulas 21. pantā minētos ieguldījumu instrumentus, piemēram, tikai pašu kapitālu un kvazikapitāla ieguldījumus, kā tas ir noteikts Kapitāla fondu noteikumu 24. punktā. Proti, valstij, sniedzot valsts atbalstu, nav jāļauj izaugsmes kapitāla fondu pārvaldniekiem izmantot visus regulas 21. pantā minētos instrumentus. Līgumprojekta

14.3.3.k) punktā ietvertā atsauce pēc būtības nozīmē tikai to, ka izaugsmes kapitāla fonda ieguldījumi ir atzīstami par riska finansējuma atbalstu regulas 21. panta izpratnē un ka tiem jāatbilst arī šajā pantā noteiktajām prasībām.

[3.6] Atbilstoši pieteicējas fonda pārvaldīšanas plāna 2.2.1. sadaļā norādītajam pieteicēja kā plānotos ieguldījuma instrumentus norādījusi aizdevumu un nodrošinājumu sniegšanu. Turklāt pieteicējas piedāvājumā nav norādes uz to, ka šie aizdevumi ir mezanīna aizdevumi. Tādējādi pieteicējas piedāvājums paredz regulas Nr. 651/2014 2. panta 82. punktā noteikto aizdevumu izmantošanu. Šajā gadījumā izšķiroša nozīme ir tieši pašam faktam, ka uz ieguldījuma instrumentiem, kuri izskatāmajā gadījumā nav atļauti, pieteicēja ir atsaukusies. Ietverot atsauci uz šiem instrumentiem, pieteicēja ir apstiprinājusi to plānotu izmantošanu.

Līdz ar to pieteicējas piedāvājums neatbilst Kapitāla fondu noteikumu 24. punktam un līgumprojekta 5.2.4.b) un 14.3.3.o) punktam, un līdz ar to arī tehniskās specifikācijas 3.1.4. punktam.

[3.7] Ir atzīstama par tiesisku Iepirkumu uzraudzības biroja rīcība nevērtēt pieteicējas argumentus par tās piedāvājuma atbilstību nolikuma 12.1.8. punktam. Pretendenta piedāvājuma neatbilstība kaut vienai no nolikumā izvirzītajām prasībām jau pati par sevi ir pamats pretendenta izslēgšanai no turpmākas dalības iepirkumā. Līdz ar to procesuālās ekonomijas nolūkā šis izslēgšanas pamatojums nav vērtējams, jo tas jebkurā gadījumā nevar ietekmēt rezultātu.

[3.8] Konkrētajā gadījumā nav tiesiskas nozīmes tam, vai pirms iepirkuma līguma noslēgšanas ar vienīgo nolikuma prasībām atbilstošo pretendentu tiek noslēgta vispārīgā vienošanās, jo tāpat iepirkuma līgums ir slēdzams tikai ar minēto pretendentu. Secīgi pārkāpums nav konstatējams.

[4] Pieteicēja par Administratīvās rajona tiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kurā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Iepirkuma konkursa nolikumā un tā pielikumos nav tādu nosacījumu, kuros būtu izslēdzošā kārtā norādīts, ka netiek pieļauta aizdevuma vai nodrošinājuma izsniegšana kā viena no darbībām. Atbilstoši regulas Nr. 651/2014 21. panta 4. punktam attiecībā uz atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem riska finansējuma atbalsts var izpausties kā pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumi, aizdevumi, garantijas vai to apvienojums. Kapitāla fondu noteikumu 18. punkts ietver atsauci uz šo regulas pantu. Arī Kapitāla fondu noteikumu 24. punkts tā aktuālajā redakcijā ietver atsauci uz regulas 21. panta 16. punktu. Tādējādi tiesa nepamatoti secinājusi, ka Kapitāla fondu noteikumi neparedz aizdevumus un nodrošinājumus kā ieguldījumu instrumentu izmantošanu.

[4.2] Nolikuma 2. pielikumā „Nolikumā lietoto terminu definīcijas" kā pirmā ir iekļauta termina „aizdevums" definīcija. Ir apšaubāms, ka pasūtītāja izvēlējās iekļaut attiecīgo definīciju tikai ar mērķi nepieļaut aizdevuma izmantošanu.

[4.3] Regulas Nr. 651/2014 2. panta 66. punkta jēdziens „kvazikapitāla ieguldījums" citstarp ietver sevī tādu ieguldījuma instrumentu veidu kā mezanīna aizdevumi.

Tā kā aizdevums var būt daļa no kvazikapitāla ieguldījuma, kad kvazikapitāla ieguldījums ieņem mezanīna aizdevuma formu, šie jēdzieni nevar tikt uzskatīti par savstarpēji izslēdzošiem. Tādējādi ir nepamatots tiesas secinājums, ka regulā jēdziens „aizdevums" tiek nošķirts no jēdziena „kvazikapitāla ieguldījums". Arī nozares praksē mezanīnu aizdevumu sniegšanai tiek slēgti aizdevuma līgumi regulas 2. panta 82. punkta izpratnē.

[4.4] Tiesa arī nepareizi norādījusi, ka mezanīna aizdevumi subordinējami kredītiestādes aizdevumam. No regulas Nr. 651/2014 2. panta 66. punktā iekļautās definīcijas neizriet, ka kredītiestādes aizdevumam jābūt izsniegtam paralēli un vienlaicīgi ar mezanīna aizdevumu. Turklāt šāda tiesas interpretācija neatbilst nozares praksei, jo mezanīna aizdevumi tiek sniegti arī kā nenodrošināti aizdevumi, kuri nav subordinēti citiem kredītiestādes aizdevumiem, gadījumos, kad tas nav iespējams (kredītiestādes aizdevumi nepastāv) vai nav nepieciešams (kredītiestāde to nepieprasa). Subordinācija ir tikai viena no pazīmēm, kurām var atbilst kvazikapitāla, tostarp mezanīna, parādsaistības, jo šie instrumenti var būt arī nenodrošināti un par pašu kapitālu pārveidojami aizdevumi.

[4.5] Tiesa nepamatoti secināja, ka pieteicējas piedāvājumā nav norādes uz to, ka plānā norādītais aizdevums ir tieši mezanīna aizdevums. No pieteicējas plāna izriet, ka aizdevumi tiek sniegti, lai veicinātu jaunu aizdevumu piešķiršanu portfeļa kompānijām no kādas trešās puses. Nozares praksē tieši aizdevumu subordināciju vecākajam aizdevējam var palīdzēt finansējumu piesaistīt no šā aizdevēja, līdz ar to var noprast, ka aizdevumam piemīt paaugstināta riska īpašības, kas pielīdzina to mezanīna aizdevumam.

[4.6] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka līgumprojekta 5.2.4.b) punkts iekļauts līgumprojekta 5. sadaļā „Komplementa?ra statuss un pilnvaras" un regulē vispārīgus nosacījumus komplementāra darbībām fondā, bet neattiecas uz ieguldījumu instrumentu izvēli. Šā apakšpunkta kontekstā ar aizņēmumu saistībām ir saprotamas tādas fonda saistības, kurās fonda statuss būtu „aizņēmējs", ar risku kļūt par parādnieku. Uz ieguldījumu instrumentu izvēli un piemērošanu ir attiecināms līgumprojekta 14.3. punkts.

[4.7] Tiesa nepamatoti atzina par tiesisku Iepirkumu uzraudzības biroja rīcību, neizvērtējot pieteicējas atbilstību nolikuma 12.1. punkta nosacījumiem. Atbilstoši Senāta praksei, izskatot sūdzību, birojam ir ne tikai objektīvi jānoskaidro apstākļi, bet tā lēmumam ir jābūt arī pienācīgi pamatotam.

[4.8] Konkursa nolikumā nav paredzēta pasūtītājas iespēja noslēgt iepirkuma līgumu tikai ar vienu pretendentu. Pasūtītājas mērķis konkrētajā gadījumā bija vispārīgās vienošanās procedūras ietvaros slēgt iepirkuma līgumus ar vismaz diviem pretendentiem, lai būtu iespējama iepirkuma līguma īstenošana, ar nepieciešamo pretendentu aizstāšanu, ja iestāsies noteiktie apstākļi. Atkāpes no sākotnēji noteiktās iepirkuma procedūras bija jāparedz un jānosaka nolikumā, tomēr lietā tas nav konstatējams. Pasūtītāja, nolemjot neslēgt vispārīgo vienošanos, bet piešķirot tiesības slēgt iepirkuma līgumu tikai vienam pretendentam, ir būtiski grozījusi iepirkuma procedūru un pārkāpusi iepirkuma mērķi un būtību, kas varēja ietekmēt procesa rezultātu.

[5] Iepirkumu uzraudzības biroja paskaidrojumos un AS „Attīstības finanšu institūcija Altum" paskaidrojumos par kasācijas sūdzību norādīts, ka tā ir nepamatota un noraidāma, bet rajona tiesas spriedums atstājams negrozīts.

**Motīvu daļa**

[6] Ievērojot kasācijas sūdzības argumentus, Senātam vispirms jāsniedz atbilde uz jautājumu, vai konkursa nolikums un Kapitāla fondu noteikumi liedza pretendentiem piedāvājumos paredzēt izmantot tādu ieguldījumu instrumentu kā aizdevumi.

[7] Atbilstoši konkursa nolikuma 14.1. punktam prasības iepirkuma priekšmetam ir ietvertas tehniskajā specifikācijā, kas ir nolikuma pielikums. Savukārt atbilstoši nolikuma 16.3.3.1. punktam iepirkumu komisijai jāvērtē, vai piedāvājums atbilst tehniskās specifikācijas prasībām.

Tehniskās specifikācijas 3.1.4. punkts noteic, ka atklātā konkursā izvēlēto alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku uzdevums ir veikt izaugsmes kapitāla ieguldījumus saimnieciskās darbības veicējos uz komerciāliem nosacījumiem atbilstoši iepirkuma līgumam un Kapitāla fondu noteikumiem.

Kā to pareizi konstatējusi rajona tiesa, Kapitāla fondu noteikumu 24. punkts (*redakcijā, kas bija spēkā konkursa norises laikā*) paredzēja, ka sēklas kapitāla, sākuma kapitāla un izaugsmes kapitāla ieguldījumu veic kā pašu kapitāla ieguldījumu saskaņā ar regulas Nr. 651/2014 2. panta 74. punktu vai kā kvazikapitāla ieguldījumu saskaņā ar regulas 2. panta 66. punktu. Līdzīgu nosacījumu ietvēra arī iepirkuma līgumprojekta

14.3.3.o) punkts, paredzot, ka komplementāram jāapzinās, ka ieguldījumi tiek veikti kā pašu kapitāla ieguldījumi vai kvazikapitāla ieguldījumi.

Ņemot vērā minēto, Senāts piekrīt rajona tiesas secinājumam, ka konkursa nolikums un tā pielikumi skaidri un tieši paredz, ka pretendentiem ir atļauts piedāvājumā paredzēt izmantot tikai tādus ieguldījumu instrumentus kā pašu kapitāla ieguldījumi un kvazikapitāla ieguldījumi.

[8] Saskaņā ar regulas Nr. 651/2014 2. pantu pašu kapitāla ieguldījums ir tieši vai netieši ieguldīta kapitāla nodrošinājums uzņēmumam, pretī iegūstot atbilstīgas šā uzņēmuma daļas īpašumtiesības (74. punkts), bet kvazikapitāla ieguldījums ir finansējuma veids, kurš klasificējams starp pašu kapitālu un parāda instrumentu, jo tam ir augstāks risks nekā prioritāram parādam, bet zemāks risks nekā pamata pašu kapitālam, kura peļņa turētājam ir galvenokārt atkarīga no attiecīgā mērķuzņēmuma peļņas vai zaudējumiem un kuram saistību neizpildes gadījumā nav nodrošinājuma. Kvazikapitāla ieguldījumus var strukturēt kā nenodrošinātus un subordinētus un dažos gadījumos par pašu kapitālu pārveidojamus parāda instrumentus, tostarp mezanīna parādsaistības (66. punkts).

Savukārt aizdevums, kas definēts regulas 2. panta 82. punktā, ir finanšu instruments, kas aizdevējam uzliek pienākumu aizņēmējam uz noteiktu laiku darīt pieejamu noteiktu naudas summu un saskaņā ar ko aizņēmējam ir pienākums noteiktajā laikā atmaksāt šo summu. Tas var būt aizdevums vai cits finansējuma instruments, tostarp noma, kura dominējoša iezīme ir noteiktas minimālās atlīdzības nodrošināšana aizdevējam.

No minētajām normām izriet, ka regulas 2. panta 82. punktā definētais aizdevums ir ieguldījumu veids, kas tiek nodalīts no kvazikapitāla ieguldījuma, kas ietver nevis jebkurus aizdevumus, bet tikai specifisku aizdevuma veidu – mezanīna aizdevumu. Uz to norāda arī pieteicējas pašas pieminētais regulas 21. panta 4. punkts, kas noteic, ka attiecībā uz atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem riska finansējuma atbalsts vispārīgi var izpausties kā pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumi, aizdevumi, garantijas vai to apvienojums. Proti, minētā norma parāda, ka aizdevumi un pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumi tiek nodalīti kā atšķirīgi veidi, kādos var izpausties atbalsts.

Ņemot vērā, ka ne konkursa nolikumā, ne Kapitāla fonda noteikumos nebija norādīts, ka ir pieļaujams izmantot arī tādu ieguldījuma veidu kā regulas 2. panta 82. punktā paredzētais aizdevums, Senāts atzīst, ka rajona tiesa pamatoti konstatējusi, ka atbilstoši Kapitāla fondu noteikumu 24. punktam un konkursa nolikumam tika ierobežoti pieļaujamie ieguldījumu veikšanas veidi, neatļaujot tādu ieguldījumu kā aizdevumi izmantošanu. Pieteicējai nebija pamata uzskatīt, ka izmantošanai pieļaujamie par mezanīna aizdevumiem strukturējamie kvazikapitāla ieguldījumi nozīmē arī jebkuru citu aizdevumu izmantošanu. Šāds secinājums neizriet ne no regulas Nr. 651/2014, ne no Kapitāla fondu noteikumiem un nolikuma.

Šajā sakarā nav nozīmes arī pieteicējas argumentam, ka mezanīna aizdevumu sniegšanai praksē tiek slēgti aizdevuma līgumi, jo tas neattaisno aizdevumu kā izaugsmes kapitāla fonda ieguldījumu izmantošanu. Tāpat nav nozīmes kasācijas sūdzībā izvirzītajam argumentam, ka tiesa spriedumā citstarp nepareizi norādījusi, ka mezanīna aizdevumi subordinējami kredītiestādes aizdevumam. Pat ja pieņemtu, ka tiesa attiecībā uz mezanīna aizdevumu izmantošanas priekšnosacījumiem kļūdaini norādījusi uz nepieciešamību tos subordinēt kredītiestāžu aizdevumiem, tas nevar ietekmēt lietas izšķiršanai nozīmīgo jautājumu, vai konkursa nolikums pieļāva aizdevumu kā ieguldījuma veidu izmatošanu.

[9] Pieteicēja kasācijas sūdzībā atkārto jau iepriekš lietā paustos argumentus, ka šajā gadījumā bija jāņem vērā regulas Nr. 651/2014 21. pants, no kura izriet, ka riska finansējuma atbalsts var izpausties arī kā aizdevumi.

Senāts nepiekrīt, ka minētais regulas pants ir pamats secināt, ka atbilstoši konkursa nolikumam un Kapitāla fondu noteikumiem pretendentiem bija pieļaujams paredzēt arī aizdevumu izmantošanu.

Regulas Nr. 651/2014 21. panta 1. punkts noteic, ka riska finansējuma atbalsta shēmas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir saderīgas ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē un ir atbrīvotas no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja ir izpildīti šajā pantā paredzētie nosacījumi. Tādējādi šā panta mērķis ir noteikt, kādi riska finansējuma instrumenti vispār ir saderīgi ar Eiropas Savienības valsts atbalsta regulējumu, kā arī paredzēt attiecīgās saderības kritērijus. Pieteicēja pamatoti norāda, ka atbilstoši regulas 21. panta noteikumiem vispārīgi riska finansējuma atbalsts var izpausties arī kā aizdevumi. Kā jau minēts, piemēram, šā panta 4. punkts noteic, ka attiecībā uz atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem riska finansējuma atbalsts var izpausties kā pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumi, aizdevumi, garantijas vai to apvienojums. Tomēr tas, ka atbilstoši regulas Nr. 651/2014 21. pantam arī aizdevums ir pieļaujams kā viens no atbalsta instrumentiem, nenozīmē, ka dalībvalstīm, nacionālā līmenī nosakot riska finansējuma atbalstu, ir pienākums atļaut visu šo regulas 21. pantā paredzēto riska finansējuma instrumentu izmantošanu. Dalībvalstis valsts atbalsta nodrošināšanai ir tiesīgas paredzēt kā visus, tā arī tikai dažus no šiem finansējuma instrumentiem, kas ir atzīti par saderīgiem ar Eiropas Savienības regulējumu.

Izskatāmajā gadījumā no nolikuma prasībām kopsakarā ar Kapitāla fondu noteikumu regulējumu izriet, ka atļauts izmantot tikai tādus ieguldījumu instrumentus kā pašu kapitāla ieguldījumi un kvazikapitāla ieguldījumi. Tādējādi pieteicējai nebija pamata uzskatīt, ka šajā gadījumā izaugsmes kapitāla fondu pārvaldniekiem ir ļauts izmantot visus regulas 21. pantā minētos instrumentus, tostarp aizdevumus un nodrošinājumus.

Arī Kapitāla fondu noteikumu 18. un 24. punktā ietvertās norādes uz regulas Nr. 651/2014 21. pantu, kā to pamatoti norādījusi rajona tiesa, pēc būtības nozīmē vien to, ka izaugsmes kapitāla fonda ieguldījumiem kā riska finansējuma atbalstam jāatbilst regulas 21. panta nosacījumiem, bet tās nepaplašina atļauto ieguldījumu instrumentu izvēli. Gan iepriekšējā, gan aktuālā Kapitāla fondu noteikumu 24. punkta redakcija paredz, ka pieļaujami ir tikai pašu kapitāla ieguldījumi un kvazikapitāla ieguldījumi.

Turklāt norādāms: pat ja Kapitāla fondu noteikumu 24. punkta jaunā redakcija pašlaik pieļautu aizdevumu un nodrošinājumu kā ieguldījumu instrumentu izmantošanu, tam izskatāmajā lietā nebūtu nozīmes, jo pieteicējai piedāvājums bija jāsagatavo un piedāvājumam bija jāatbilst nolikuma un attiecīgi arī Kapitāla fondu noteikumu prasībām, kādas tās bija laikā, kad risinājās strīdus iepirkums.

[10] Pretēji pieteicējas uzskatam apstāklis, ka nolikuma 2. pielikumā „Nolikumā lietoto terminu definīcijas" citstarp ir iekļauta arī termina „aizdevums" definīcija, nedod pamatu secināt, ka ir pieļaujama aizdevuma kā ieguldījumu instrumenta izmantošana. Attiecīgais nolikuma pielikums nenoteic pieļaujamos ieguldījumu instrumentus, bet tikai skaidro atsevišķus nolikumā lietotos terminus. Pieteicējas apsvērums, ka ir apšaubāms, ka pasūtītāja izvēlējās iekļaut termina „aizdevums" definīciju tikai ar mērķi nepieļaut tā izmantošanu, ir tikai subjektīvs pieteicējas pieņēmums. Kā to skaidrojusi pati pasūtītāja, termina „aizdevums" definīcija ir iekļauta citu pielikumā ietverto jēdzienu un nolikuma prasību vienotas izpratnes nodrošināšanai. Senātam nav pamata apšaubīt šo skaidrojumu. Ņemot vērā, ka vispārīgi aizdevums ir viens no riska finansējuma atbalsta instrumentiem, kura izmantošana konkrētajā gadījumā nav atļauta, attiecīgā definīcija, iespējams, ļauj pretendentiem gūt pilnīgāku izpratni par pieļaujamiem atbalsta veidiem.

[11] Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam tiesa ir izvērtējusi pieteicējas argumentu, ka līgumprojekta 5.2.4.b) punkts, kas paredz, ka komplementārs nav tiesīgs fonda vārdā uzņemties jebkādas īstermiņa vai ilgtermiņa aizņēmumu saistības, izsniegt jebkādus galvojumus vai sniegt nodrošinājumus, ir iekļauts iepirkuma līguma 5. sadaļā „Komplementa?ra statuss un pilnvaras". Tiesa, izvērtējot attiecīgo argumentu, ir pamatoti norādījusi, ka attiecīgā apakšpunkta atrašanās vieta iepirkuma līgumā pati par sevi nedod pamatu secināt, ka tas nav attiecināms uz komplementāra iespējamām darbībām ieguldījumu instrumentu izvēlē un ieguldījumu veikšanā.

Turklāt, pat ja, pieteicējas ieskatā, attiecīgais līguma projekta apakšpunkts regulē paša pretendenta darbības fondā, neļaujot tam uzņemties aizņēmumu saistības, bet neliedzot izsniegt aizdevumus, tas nemaina no nolikuma prasībām un līgumprojekta noteikumiem izrietošo prasību attiecībā uz pieļaujamiem ieguldījumu instrumentiem. Pieteicējas norādītais līgumprojekta 14.3.3.o) punkts, ko pieteicēja pati kasācijas sūdzībā atzinusi par attiecināmu uz ieguldījumu instrumentu izvēli un piemērošanu, tieši noteic, ka ieguldījumi tiek veikti kā pašu kapitāla ieguldījumi vai kvazikapitāla ieguldījumi, šādā veidā izslēdzot citu ieguldījumu instrumentu, tostarp aizdevumu, izmantošanu. Tādējādi, pat ja liegums izmantot aizdevumus neizriet no līgumprojekta 5.2.4.b) punkta, tas skaidri izriet no citiem nolikuma, tostarp līgumprojekta, nosacījumiem un Kapitāla fondu noteikumiem.

[12] Rezumējot minēto, Senāts atzīst, ka rajona tiesa nav pieļāvusi tiesību normu piemērošanas kļūdas, secinot, ka nolikums un tiesību normas nepieļāva pretendentiem piedāvājumā paredzēt tādu ieguldījumu instrumentu kā aizdevumu izmantošanu.

[13] Nepamatots ir arī pieteicējas arguments, ka tiesai vajadzēja pieteicējas piedāvājumu interpretēt tādējādi, ka piedāvājumā norādītie aizdevumi ir pielīdzināmi mezanīna aizdevumiem. Vērtējot pretendentu piedāvājumus, ir ņemama vērā piedāvājumā tieši norādītā informācija, nebalstot vērtējumu uz patvaļīgu sniegtās informācijas interpretāciju un pieņēmumiem, kas pēc būtības neatbilst piedāvājumā norādītajam. Tā kā tiesa konstatējusi, ka pieteicēja piedāvājumā bija paredzējusi izmantot tādus ieguldījumu veidus kā aizdevumi un nodrošinājumi, tiesai nebija pamata pieņemt, ka pieteicēja ar to domājusi tikai specifisko aizdevuma veidu – mezanīna aizdevumus.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka rajona tiesa nav pieļāvusi tiesību normu pārkāpumus, secinot, ka pieteicējas piedāvājums, kurā kā plānotie ieguldījumu instrumenti bija noteikti arī aizdevumi, neatbilda konkursa nolikuma prasībām.

[14] Senāts nesaskata kļūdas arī rajona tiesas secinājumā saistībā ar pieteicējas argumentiem par vispārīgās vienošanās nenoslēgšanu.

No kasācijas sūdzības argumentiem izriet, ka, pieteicējas ieskatā, pasūtītājas lēmums slēgt iepirkuma līgumu ar vienu pretendentu, pirms tam nenoslēdzot vispārīgo vienošanos, neatbilst konkursa nolikuma prasībām. Attiecīgais arguments nav pamatots.

Nolikuma 4.5. punkts noteic, ka iepirkuma rezultātā pasūtītāja slēdz vispārīgo vienošanos ar četriem pretendentiem, kuru piedāvājumi ir atzīti par saimnieciski visizdevīgākajiem, ar nosacījumu, ka piedāvājumus iesniedz un nolikuma minimālajām prasībām atbilst vismaz četri pretendenti (vispārīgā vienošanās var tikt noslēgta arī ar mazāk nekā četriem pretendentiem, ja piedāvājumus iesniedz mazāk nekā četri pretendenti vai mazāk nekā četri pretendenti atbilst nolikumā noteiktajām minimālajām prasībām). Savukārt nolikuma 4.5.1. punkts noteic, ka vispārīgās vienošanās ietvaros ar diviem pretendentiem, kuru piedāvājumi ir atzīti par saimnieciski visizdevīgākajiem, pasūtītāja slēdz iepirkuma līgumus. Ar katru no šiem diviem pretendentiem tiks noslēgts viens iepirkuma līgums par izaugsmes kapitāla ieguldījumu fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem. Vienlaikus šajā nolikuma punktā norādīts, ka pasūtītājs ir tiesīgs slēgt līgumus arī ar mazāku pretendentu skaitu gadījumā, ja piedāvājumus iesniedz vai nolikumā noteiktajām minimālajām prasībām atbilst mazāk nekā divi pretendenti.

No minētā izriet, ka pasūtītāja, kaut arī primāri bija iecerējusi noslēgt vispārīgo vienošanos ar vairākiem pretendentiem, lai līguma izpildi pie noteiktiem nosacījumiem varētu nodot vairākiem izaugsmes kapitāla fondu pārvaldniekiem, tomēr nolikumā paredzēja iespēju noslēgt iepirkuma līgumu arī tad, ja nolikuma prasībām atbilst tikai viens pretendents. Tādējādi, pretēji pieteicējas argumentam, iepirkuma līguma noslēgšana ar vienu pretendentu, kas vienīgais ir atzīts par atbilstošu nolikuma prasībām, atbilst nolikumā noteiktajām prasībām.

Pieteicēja arī norādījusi, ka pasūtītājas mērķis bija vispārīgās vienošanās procedūras ietvaros slēgt iepirkuma līgumus ar vismaz diviem pretendentiem, lai būtu iespējama iepirkuma līguma īstenošana, nepieciešamības gadījumā aizstājot pretendentus. Proti, pieteicēja faktiski uzskata, ka bez vispārīgās vienošanās noslēgšanas ar vismaz diviem pretendentiem nebija iespējama līguma noslēgšana un izpilde. Tomēr šādam pieteicējas apgalvojumam nav rodams pamatojums.

Kā to norādījusi pasūtītāja, situācijā, kad nolikuma prasībām atbilst tikai viens pretendents, nav iespējams sasniegt vispārīgās vienošanās mērķi – nodrošināt, ka, iestājoties noteiktiem nosacījumiem, ir iespējama fonda pārvaldnieka aizstāšana iepirkuma līguma darbības laikā. Šādā situācijā vispārīgās vienošanās noslēgšana nav efektīva un lietderīga. No minētā izriet, ka apstāklis, ka nolikuma prasībām atbilst tikai viens pretendents, ietekmē pasūtītājas ieceri saistībā ar pārvaldnieku aizstāšanu, tomēr nav pamata uzskatam, ka tādēļ līguma noslēgšana un izpilde vispār nebūtu iespējama. Kā jau tika norādīts, no konkursa nolikuma izriet, ka pasūtītāja bija paredzējusi un uzskatīja par iespējamu situāciju, ka konkursa nolikuma prasībām varētu atbilst arī tikai viens pretendents, ar ko attiecīgi tiktu noslēgts iepirkuma līgums. Tādējādi šajā gadījumā nav pamata secināt, ka iepirkuma līguma noslēgšana, pirms tam nenoslēdzot vispārīgo vienošanos ar vismaz diviem pretendentiem, faktiski nebūtu iespējama vai neatbilstu attiecīgā iepirkuma mērķim.

[15] Nav pamatots arī pieteicējas arguments, ka tiesai bija jākonstatē Iepirkumu uzraudzības biroja pārkāpums – pieteicējas atbilstības nolikuma 12.1. punkta nosacījumiem – nevērtēšana.

Senāts piekrīt rajona tiesas norādītajam, un tas izriet arī no Senāta judikatūras, ka neatbilstība kaut vai vienai konkursa nolikuma prasībai ir pamats piedāvājuma tālākai nevērtēšanai un pretendenta izslēgšanai no turpmākas dalības iepirkumā (*Senāta 2013. gada 18. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-772/2013, A420377912, 6. punkts*). Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumā ir izvērtēta pieteicējas piedāvājuma atbilstība tehniskās specifikācijas 3.1.4. punktam. Ņemot vērā, ka tā rezultātā tika konstatēta neatbilstība, kas pati par sevi bija pietiekams pamats pieteicējas piedāvājuma noraidīšanai, vērtējumam par piedāvājuma atbilstību citām nolikuma prasībām vairs nebija tiesiskas nozīmes, jo tas nevarēja ietekmēt lēmuma rezultātu. Līdz ar to Iepirkumu uzraudzības birojs varēja atsaukties uz procesuālās ekonomijas principu un nevērtēt pieteicējas pārējos iebildumus, ņemot vērā, ka to izvērtēšana jebkurā gadījumā nemainītu lēmuma rezultātu.

[16] Apkopojot minēto, atzīstams, ka rajona tiesa nav pieļāvusi kasācijas sūdzībā norādītos pārkāpumus, līdz ar to sprieduma atcelšanai nav pamata.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348. panta pirmās daļas 1. punktu un 351. pantu, Senāts

**nosprieda**

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2021. gada 5. marta spriedumu, bet personu apvienības „/pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/" kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

I. Višķere V. Krūmiņa R. Vīduša